

Betænkning

over

I. forslag til lov om retsafgifter og

II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om retsafgift m. v.

(Afgivet af udvalget den 18. april 1969).

Udvalget har i 10 møder drøftet lovforslagene og har herunder haft samråd med finansministeren, der endvidere skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget. Justitsministeren har ligeledes skriftligt besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har modtaget skriftlige henvendelser fra følgende: Advokatrådet, De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark, Erhvervenes Fællesudvalg om Skattespørgsmål, Landsforeningen Retsplejens Forenkling og dommer I. Nørregaard, Frederiksberg birkerets 2. afdeling.

Ad I. forslag til lov om retsafgifter.

Finansministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-20, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget.

Udvalget henleder skattemyndighedernes opmærksomhed på de forhøjede retsafgifter, som formentlig vil betyde, at kreditorer i flere tilfælde end nu vil undlade at foretage retsskridt, og henstiller, at dette forhold tages i betragtning, når uerholdelige fordringer ønskes afskrevet.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af finansministeren foreslåede ændringer.

Ad II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om retsafgift m.v.

Justitsministeren har stillet nedenstående ændringsforslag nr. 1-4, hvorom henvises til

de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med de af justitsministeren foreslåede ændringer.

Ændringsforslag til

I. forslag til lov om retsafgifter.

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 9.

1) Paragraffen affattes således:

„§ 9. Der svares ingen afgift af en sag, der genoptages.“

Til § 18.

2) Som nyt stykke indføjes:

„Stk. 2. For udpantning for skatter og afgifter til det offentlige fastsætter finansministeren, hvornår afgiftspligten indtræder. Afgiftspligten kan dog ikke indtræde på et tidligere tidspunkt end anført i stk. 1.“

Til § 20.

3) Nr. 1 affattes således:

„1. Bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager, der inddrives af det offentlige.“

Til § 28.

4) *Stk. 3* affattes således:

„*Stk. 3.* Af andre boer end dødsboer og fællesboer udgår afgiften mindst 100 kr.“

Til § 29.

5) I *stk. 1* affattes nr. 3 således:

„3. I separations- og skilsmisseboer samt bopendingsboer, der på første skiftesamling sluttet ved forlig mellem ægtefællerne.“

Til § 30.

6) Nr. 1 affattes således:

„1. Dødsboer og fællesboer, hvis formue-masse ikke overstiger 15.000 kr.“

Til § 34.

7) I *stk. 1* indsættes efter nr. 2 som et nyt nummer:

„O. I de efter skifteloven behandlede boer, som kun skal tages til behandling efter begæring; når begæringen om skifte tages til følge.“

Til § 40.

8) Paragraffen affattes således:

„§ 40. For førelse af testaments- og arvelegitimationsvidner og for udmeldelse af vurderingsmænd svares ingen afgift.“

Til § 49.

9) I *stk. 1* affattes nr. 4 således:

„4. En part i en sag til brug for denne, for så vidt sagen er afgiftsfri i medfør af § 12, stk. 1, nr. 1-6, § 12, stk. 2, § 51, stk. 1, eller § 55, nr. 1, eller parten er fritaget for afgift i medfør af § 13, stk. 1, nr. 2 eller 3, § 51, stk. 2, eller § 55, nr. 2.“

10) I *stk. 2* affattes nr. 1 således:

„1. Første udskrift til sagsøgeren (appellanten) af dom eller retsforlig i en borgerlig domssag.“

11) I *stk. 2* udgår nr. 7.

Til § 56.

12) Paragraffen affattes således:

„§ 56. Henviser retten i medfør af retsplejelovens § 593, stk. 3, 2. pkt., en klager til

at iværksætte kære i stedet for anke, tilbagebetales det beløb, hvormed den betalte ankeafgift overstiger kæreafgiften, dersom kære iværksættes rettidigt.“

Til § 57.

13) Paragraffen affattes således:

„§ 57. Omgør vedkommende ret eller myndighed den påkærede kendelse eller beslutning, skal den erlagte kæreafgift tilbagebetales. Får den kærende hel eller delvis medhold ved kæremålets afgørelse, skal kæreafgiften ligeledes tilbagebetales.“

Til § 64.

14) I *stk. 4* udgår andet punktum.

15) I *stk. 6* udgår andet og tredje punktum.

Til § 65.

16) Paragraffen affattes således:

„§ 65. I de af eksekutorer behandlede boer finder arveafgiftslovens regler om klage over beregningen af arveafgift og om det offentliges adgang til at omgøre en foretaget afgiftsberegning anvendelse på beregningen af skifteafgift.“

Til § 66.

17) *Stk. 2* affattes således:

„*Stk. 2.* Bortset fra de i § 64, stk. 5 og 6, og § 65 omhandlede tilfælde kan efterbetaling af for lidt beregnet afgift ikke kræves, når der er forløbet 6 uger efter, at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen.“

Til § 69.

18) *Stk. 1* affattes således:

„*Stk. 1.* Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1969.“

19) I *stk. 2* affattes nr. 16 således:

„16. § 15, stk. 2, § 42, stk. 1, og § 66, stk. 2, i lov nr. 23 af 14. februar 1967 om leje.“

20) I *stk. 2* indsættes som nyt nr. 17:

„17. § 30, stk. 2, i lov nr. 24 af 14. februar 1967 om midlertidig regulering af boligforholdene.“

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Efter forslaget § 9 skal der betales 50 kr. for behandling af begæring om genoptagelse i henhold til retsplejelovens §§ 373 og 375. Efter § 373 kan en part, der er dømt som udebleven, begære sagen genoptaget, når han godtgør, at udeblivelsen var ham utilregnelig. I sådanne tilfælde kan det virke mindre rimeligt, at der skal betales retsafgift for behandlingen af begæringen om genoptagelse.

Efter § 375 kan en part, der uden at have afgivet svar i sagen er dømt som udebleven, begære sagen genoptaget inden en uge efter dommen.

Når de i retsplejelovens § 373 omhandlede genoptagelsesbegæring fritages for afgift, taler praktiske grunde for, at også begæring om genoptagelse i henhold til retsplejelovens § 375 fritages, idet man herved bl. a. opnår, at der ikke skal tages stilling til, om § 373 også kunne finde anvendelse.

Provenutabet ved sådan fritagelse vil ikke blive betydeligt.

Til nr. 2.

Efter forslaget § 18 indtræder afgiftspligten for fogedforretninger, herunder udpantningsforretninger, når der første gang over for fogden fremsættes begæring vedrørende kravet, det vil i praksis sige, når de pågældende afgifts- og skatterestancer begæres autoriseret til udpantning.

Det må imidlertid påregnes, at det forhold, at afgiftspligten allerede indtræder på dette tidspunkt, vil give anledning til opkrævningsmæssige vanskeligheder, særlig for så vidt angår indkomstskatten og merværdiafgiften, hvor beregning og udskrivning af opkrævninger skal foregå ved anvendelse af EDB.

For så vidt angår udpantning for skatter og afgifter til det offentlige, må det derfor anses nødvendigt i et vist omfang at udskyde tidspunktet for afgiftspligtens indtræden.

Forholdene er forskellige fra afgift til afgift. Det kan endvidere forventes, at fogdens autorisation af skatte- og afgiftsrestancer til udpantning bortfalder.

Det findes herefter mest praktisk at indføre en regel om, at finansministeren kan

bestemme, at afgiftspligten først indtræder på et senere tidspunkt end anført i § 18.

De nærmere bestemmelser herom, der vil blive udfærdiget efter forhandling med justitsministeriet, vil kunne varieres fra afgift til afgift efter hver enkelt afgifts egenart, ligesom de i påkommende tilfælde lettere vil kunne ændres, f. eks. såfremt fogdens autorisation af skatter og afgifter til udpantning bortfalder.

Til nr. 3.

Efter forslaget § 20, nr. 1, er fogedforretninger afgiftsfri, når de vedrører bøder, konfiskerede værdier og sagsomkostninger i straffesager.

Det er hensigten, at der alene skal være afgiftsfrihed, når det er det offentlige, der foretager inddrivelsen, jfr. herved bemærkningerne til bestemmelsen. For at tydeliggøre bestemmelsen foreslås det, at dette anføres i lovteksten.

Til nr. 4.

Det er muligt, at udtrykket i forslaget § 28, stk. 3, „døds- og fællesboer“ vil kunne opfattes således, at det kun omfatter boer efter skiftelovens kap. 5. Det foreslås derfor, at det erstattes med „dødsboer og fællesboer“. Man opnår herved også, at betegnelsen bliver den samme som i forslaget § 30, nr. 1.

Til nr. 5.

Efter forslaget § 29, stk. 1, nr. 3, er afgiften 100 kr. i separations- og skilsmisseboer, der på første skiftesamling slutes ved forlig mellem ægtefællerne. Bosondringsboer er ikke nævnt, men det vil være naturligt at anvende bestemmelsen analogt på disse boer.

For at udelukke enhver tvivl foreslås det, at bosondringsboer indsættes i bestemmelsen.

Til nr. 6.

I forslaget § 30, nr. 1, er fastsat en minimumsgrænse for erlæggelse af skifteafgift i dødsboer og fællesboer.

Dette minimum på 10.000 kr., der hidrører fra betænkning om retsafgiftslovgivningen (betænkning nr. 377), foreslås under hensyn til den stedfundne prisudvikling forhøjet til 15.000 kr.

Til nr. 7.

Efter forslaget § 34, stk. 1, nr. 3, indtræder skifteafgiftspligten i andre boer, d.v.s. dødsboer og fællesboer samt de i skiftelovens § 82 omhandlede boer, f. eks. interessentskabsboer, når den første forretning foretages. Denne regel forekommer også rimelig i almindelige dødsboer, men i de boer, der kun skal tages under behandling af skifteretten efter derom indgivet begæring, vil det kunne hindre eller i hvert fald vanskeliggøre skifteretternes forligsbestræbelser særligt i fællesboer, at afgiftspligten indtræder allerede, når skifteretten begynder at beskæftige sig med boet. Det foreslås derfor, at der indsættes et nyt nummer efter nr. 2, hvorefter afgiftspligten i disse boer først indtræder, når begæringen om skifte tages til følge, d.v.s. når det viser sig umuligt at dele boet forligsmæssigt.

Til nr. 8.

Efter forslaget § 40 skal der betales 50 kr. for førelse af testaments- og arvelegitimationens vidner og for udmeldelse af vurderingsmænd, når vedkommende bo ikke behandles af en dansk skifteret.

Da denne afgift næppe har nogen fiskal betydning, og da afgiftsfrihed for udmeldelse af vurderingsmænd i „andre boer“, jfr. skiftelovens § 82, vil kunne lette skifterettens bestræbelser for at få et skifte mellem ægtefæller berigtiget i mindelighed, foreslås det, at disse skifteforretninger bliver afgiftsfri.

Til nr. 9.

Efter bestemmelsen i forslaget § 49, stk. 1, nr. 4, kan udskrifter, attester m. m. udfærdiges uden afgift af parter i de sager, der er afgiftsfri i henhold til § 12, stk. 1, nr. 1-6. Endvidere kan en statstjenestemand, der anlægger sag efter ordre, samt en part, der har fri proces, bestille udskrifter, attester m. m. uden at skulle betale afgift.

Til forslaget § 12, stk. 2, er fra lejelovens § 42, stk. 1, og § 30, stk. 2, i loven om midlertidig boligregulering overført to bestemmelser, hvorefter visse boligsager er fritaget for retsafgifter i første instans. Da det i praksis er fastslået, at den i disse bestemmelser hjemlede frihed for retsafgifter også omfatter gebyr for udskrifter m. m., forekommer

det rimeligt, at der i § 49, stk. 1, nr. 4, indføjes en henvisning til § 12, stk. 2.

De nævnte boligsager er som nævnt kun fritaget for retsafgifter i første instans, og for tydelighedens skyld foreslås det derfor samtidig at indsætte en henvisning til bestemmelserne i § 51 og § 55 om afgiftsfrihed for ankesager og kæremål.

Til nr. 10.

Efter forslaget § 49, stk. 2, nr. 1, er første udskrift til sagsøgeren af dommen i en borgerlig domssag fritaget for afgift. Det kan virke mindre rimeligt, at en sagsøger, der indgår på et af retten foreslået forlig, så skal betale for udskrift af retsbogen om dette forlig. Det foreslås derfor, at også første udskrift af retsforlig til sagsøgeren bliver fritaget for afgift.

For at tydeliggøre, at bestemmelsen også er anvendelig i ankesager, foreslås det, at der efter „sagsøgeren“ indføjes „(appellanten)“.

Til nr. 11.

Efter forslaget § 49, stk. 2, nr. 7, skal afskrifter af politirapportertil offentligemyndigheder eller institutioner, der efter justitsministeriets bestemmelse har krav på sådanne afskrifter, udfærdiges uden afgift.

Bestemmelsen er ret speciel. Hvis den ikke fandtes, skulle spørgsmålet om afgiftsfrihed for afskrifter af politirapporter afgøres efter reglerne i forslaget § 49, stk. 1, nr. 1-3, hvad der i de allerfleste tilfælde vil føre til det samme resultat. Bestemmelsen forekommer derfor ikke særlig påkrævet, og det foreslås, at den udgår.

Til nr. 12.

Efter forslaget § 56 skal retten tage stilling til, om der skal ske tilbagebetaling af ankeafgift i de tilfælde, hvor en klager, der har anket, henvises til at iværksætte kære i stedet for. Da det i den tilsvarende bestemmelse i § 52, hvor en klager, der har køret, henvises til at anke, er obligatorisk, at den erlagte kæreafgift fradrages i ankeafgiften, kan en del tale for, at det beløb, hvormed ankeafgiften overstiger kæreafgiften, altid skal tilbagebetales, dersom kære iværksettes rettidigt. Bestemmelsen foreslås ændret i overensstemmelse hermed.

Til nr. 13.

Efter forslaget § 57 kan retten eller vedkommende myndighed bestemme, at kæreafgiften tilbagebetales, såfremt den påkærede kendelse eller beslutning omgøres. Dette er i overensstemmelse med nugældende praksis på dette område.

Når det i bestemmelserne i § 52 og § 56 ikke overlades til rettens skøn, om tidligere erlagt afgift skal fradrages eller tilbagebetales, forekommer det mest praktisk, at adgangen til tilbagebetaling i de i § 57 nævnte tilfælde ej heller gøres fakultativ. Bestemmelsen foreslås ændret i overensstemmelse hermed.

Til nr. 14 og 15.

Efter forslaget § 64, stk. 4, er finansministeren part i en sag vedrørende klage over en retsafgiftsberegning, såfremt han har afgivet erklæring i sagen.

Efter forslaget § 64, stk. 6, er finansministeren part i en sag, hvorefter en kendelse afsagt i henhold til § 64, stk. 5, i en klagesag om retsafgiftsberegning påkæres, og det, selv om finansministeren ikke har afgivet erklæring i sagen. Endvidere skal den kærende give finansministeren underretning om kæremålet. Bestemmelserne er indsat for at give finansministeren lejlighed til at varetage statskassens tarv i disse sager.

Bestemmelserne forekommer dog ikke særlig nødvendige i så henseende. I medfør af bestemmelserne i retsplejelovens § 417 og § 441 vil finansministeren kunne påkære en afgørelse om retsafgiftsspørgsmål. For at finansministeren kan få underretning om sådanne afgørelser, må det være tilstrækkeligt, at udskrifter af de kendelser, landsretterne og sø- og handelsretten i København afsiger, indsendes til finansministeriet. I de sager, hvori finansministeren har afgivet erklæring, vil finansministeriet altid få underretning om sagens afgørelse.

Til nr. 16.

Med hensyn til værdiansættelsen af aktiver til skifteafgiftsberegning i de af skifteretterne behandlede dødsboer lader forslaget § 65, stk. 1, arveafgiftslovens regler om det offentliges adgang til at omgøre en foretaget arveafgiftsberegning finde anvendelse også på beregningen af skifteafgift.

Dette har forbindelse med, at det i § 31,

stk. 1, er foreskrevet, at arveafgiftslovens regler om værdiansættelsen af aktiver skal finde anvendelse ved værdiansættelsen til skifteafgift.

Bestemmelsen i § 65, stk. 1, er en undtagelse fra reglen om, at skifteafgiftsberegninger, foretaget af skifteretten, kun kan påklages (af de afgiftspligtige eller af finansministeriet) efter reglerne i forslaget § 64.

Når beregningsgrundlaget for skifteafgift og for arveafgift er det samme, forekommer det mest logisk, at en ved arveafgiftsrevisionen foretaget ændring af beregningsgrundlaget fører til en omberegning af både arve- og skifteafgift. Praktiske grunde kan imidlertid tale derimod. I de boer, hvor der både erlægges skifte- og arveafgift, vil nemlig enhver ændring af skifteafgiften medføre ændring af arvebeholdningen, således at arveafgiften skal ændres ikke alene på grundlag af en ændret værdiansættelse, men også på grundlag af ændringen i skifteafgiften, hvilket kan blive ret kompliceret, og den yderligere afgift vil ofte ikke stå i forhold til besværet med omberegningen.

Af hensyn til skifteretternes arbejde foreslås det derfor, at bestemmelsen i § 65, stk. 1, udgår, således at de almindelige klageregler i § 64 også finder anvendelse på værdiansættelsen af aktiver til skifteafgiftsberegning i de af skifteretterne behandlede dødsboer. Herved vil finansministeriet i praksis blive afskåret fra at kræve de af skifteretterne foretagne skifteafgiftsberegninger omgjort.

Når § 65, stk. 1, udgår, må forslaget nuværende § 65, stk. 2, der angår eksekutorboer, omformuleres som foreslået.

Til nr. 17.

Forslaget § 66, stk. 2, indeholder regler om, hvor længe efterbetaling af for lidt beregnet afgift kan finde sted. Fristen er 6 uger, efter at den afgiftspligtige har fået kundskab om beregningen, og udtrykkes ved en henvisning til fristen i § 64, stk. 1, 2. pkt.

Da det kan være praktisk, at fristen nævnes selvstændigt i bestemmelsen, foreslås det, at man formulerer bestemmelsen således, at henvisningen til § 64, stk. 1, 2. pkt., udgår og 6 ugers fristen anføres selvstændigt.

Til nr. 18.

Forslaget til lov om retsafgifter og forslaget til lov om stempelafgift er nært knyttet

til hinanden. Særligt kan fremhæves, at en række af afgifterne i forslaget til retsafgiftslov er fastsat under den forudsætning, at stempelafgiften for dokumenter inden for retsplejen afskaffes. Stempelafgiften er således indregnet i de nye retsafgifter. Omvendt afskaffes enkelte retsafgifter, f. eks. afgiften for notarialbekræftelse af testamente, under den forudsætning, at stempelafgiften for testamente forhøjes. Notarialafgiften indregnes således i stempelafgiften.

Endvidere er reglerne om afgift af tingbogsattester og afgift for udskrifter af skibsregistret medtaget i forslaget til retsafgiftslov, idet tinglysningsafgiftsloven og loven om skibsregistreringsafgifter foreslås ophævet i forslaget til stempelafgiftslov.

Såfremt tinglysningsafgifterne ikke afskaffes som foreslået i stempellovsforslaget, bør reglerne om disse afgifter derhos optages i retsafgiftsloven.

De to love bør derfor træde i kraft samtidig, og da det er afgjort, at loven om stempelafgift først vil kunne træde i kraft den 1. oktober 1969, foreslås det, at også loven om retsafgifter træder i kraft den 1. oktober 1969.

Til nr. 19 og 20.

Når bestemmelserne om fritagelse for retsafgift i lejelovens § 42, stk. 1, og i § 30, stk. 2, i loven om midlertidig regulering af boligforholdene er overført til forslagens § 12, stk. 2, må bestemmelserne ophæves, hvorved bemærkes, at ved § 89, stk. 3, i det foresatte forslag til ny stempellov er alene de i disse bestemmelser indeholdte fritagelser for stempelafgift ophævet.

II. forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om retsafgift.

Af justitsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 2.

1) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

I lov nr. 155 af 30. november 1874 om skifte af dødsbo og fællesbo m.v. foretages følgende ændringer:

1. I § 16, stk. 1, indsættes efter 5. pkt.:

„Vederlaget til vidner, retsbude og vurderingsmænd fastsættes af skifteretten og afholdes af boet.“

2. I § 62b, stk. 2, ændres „12.000 kr.“ til: „20.000 kr.““

Til § 6.

2) Nr. 6 affattes således:

„6. § 20 affattes således:

„§ 20. Justitsministeren kan fastsætte regler om opbevaring af auktionskataloger og om katalogernes indsendelse til landsarkivet.““

Til § 11.

3) Som stk. 2 indsættes:

„Stk. 2. Den forhøjelse af beløbet i skiftelovens § 62b, stk. 2, der sker ved § 2, nr. 2, gælder, hvis arveladeren er død efter lovens ikrafttræden. Forhøjelsen gælder endvidere ved skifte af uskiftet bo, såfremt den længstlevende ægtefælle er død efter lovens ikrafttræden, eller skifte i den længstlevendes levende live begæres efter dette tidspunkt.“

Til § 12.

4) Som 2. pkt. indsættes:

„Bestemmelsen i § 2, nr. 2, kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Færøerne.“

Bemærkninger.

Til nr. 1, 3 og 4.

Efter skiftelovens § 62b, stk. 2, har den efterlevende ægtefælle altid ret til af boet at udtage så meget, at værdien heraf sammenlagt med hans boslod og arvelod og hans særlige udgør indtil 12.000 kr. Bestemmelsen blev indsat i skifteloven ved lov nr. 412 af 18. december 1963.

Det nævnte beløb må allerede under hensyn til prisudviklingen anses for at være for lavt. Under drøftelserne af forslaget til lov om retsafgifter er der rejst spørgsmål om at forhøje beløbet, idet dette bl. a. vil indebære, at adgangen til afgiftsfrit at udlægge afdødes bo til den efterlevende ægtefælle efter skiftelovens § 57 udvides.

Justitsministeriet har indhentet udtalelser om spørgsmålet fra Den danske Dømmerforening, Advokatrådet og skiftelovsudvalget, der alle har tiltrådt, at beløbet forhøjes.

Under hensyn hertil foreslås beløbet i skiftelovens § 62b forhøjet til 20.000 kr.

Til nr. 2.

Efter lovforslaget skal auktionslederen op-

bevare auktionkataloget i mindst 2 år og herefter indsende det til landsarkivet. Man har imidlertid anset det for rigtigst, at det overlades til justitsministeren at fastsætte regler om katalogernes opbevaring og indsendelse til landsarkivet, således at den nærmere udformning af reglerne kan ske efter forhandling med Foreningen af Auktionsledere i Danmark og rigsarkivaren.

Langkilde.	Hanne Budtz, formand.	Mads Eg Damgaard.	Poul Schlüter.	Ib Thyregod, næstformand.
Jens Chr. Christensen.	Per Federspiel.	Rigmor Christensen.	Nordqvist.	
Martin Pedersen.	K. Axel Nielsen.	Thomas Have.	Hans Hækkerup.	
Th. Mikkelsen.	Otto Mørch.	Peter Nielsen.	Poul Dam.	